Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0344

Razogljičenje in posodobitev ribištva EU ter razvoj in uporaba ribolovnega orodja

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. decembra 2025 o razogljičenju in posodobitvi ribištva EU ter razvoju in uporabi ribolovnega orodja (2024/2123(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju členov 3, 4, 9, 38, 174 in 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju Mednarodne konvencije o varstvu človeškega življenja na morju z dne 25. maja 1980,

– ob upoštevanju konvencije o Mednarodni pomorski organizaciji z dne 17. marca 1958,

– ob upoštevanju konvencije o ustanovitvi Mednarodne organizacije dela,

– ob upoštevanju sporazuma, sprejetega na 21. konferenci pogodbenic Okvirne konvencije Organizacije združenih narodov o spremembi podnebja 12. decembra 2015 v Parizu (Pariški sporazum),

– ob upoštevanju Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti[1],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki[2],

---

1 UL L 275, 25.10.2003, str. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj.

2 UL L 354, 28.12.2013, str. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2019/1241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o ohranjanju ribolovnih virov in varstvu morskih ekosistemov s tehničnimi ukrepi[3],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila)[4],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo[5],

– ob upoštevanju Sklepa (EU) 2022/591/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. aprila 2022 o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030[6],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2023/1804 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva[7],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2023/1805 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o uporabi obnovljivih in nizkoogljičnih goriv v pomorskem prometu[8],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov[9],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2023/2842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. novembra 2023 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009, uredb Sveta (ES) št. 1967/2006 in (ES) št. 1005/2008 ter

---

3 UL L 198, 25.7.2019, str. 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1241/oj.
4 UL L 243, 9.7.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
5 UL L 247, 13.7.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj.
6 UL L 114, 12.4.2022, str. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.
7 UL L 234, 22.9.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj.
8 UL L 234, 22.9.2023, str. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1805/oj.
9 UL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.

uredb (EU) 2016/1139, (EU) 2017/2403 in (EU) 2019/473 Evropskega parlamenta in Sveta glede nadzora ribištva[10],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru[11],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 17. maja 2021 o novem pristopu za trajnostno modro gospodarstvo v EU: Preobrazba modrega gospodarstva EU za trajnostno prihodnost (COM(2021)0240),

– ob upoštevanju sporočila Evropske komisije z dne 21. februarja 2023 o energetskem prehodu sektorja ribištva in akvakulture EU (COM(2023)0100);

– ob upoštevanju vodnika Komisije iz novembra 2023 o možnostih financiranju zelene energetske preobrazbe v ribištvu in akvakulturi preko financiranja EU v okviru večletnega finančnega okvira 2021–2027, NextGenerationEU in naprej,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 21. februarja 2023 z naslovom Akcijski načrt EU: Varstvo in obnova ekosistemov za trajnostno in odporno ribištvo,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. septembra 2021 z naslovom Trdnejšemu partnerstvu z najbolj oddaljenimi regijami EU naproti[12],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. septembra 2021 o ribištvu v prihodnosti: privabljanje nove generacije delavcev v ribiško industrijo in ustvarjanje delovnih mest v obalnih skupnostih[13],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. maja 2022 z naslovom Na poti do trajnostnega modrega gospodarstva v EU: vloga ribištva in akvakulture[14],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. januarja 2023 o položaju malega ribolova v EU in obetih za prihodnost[15],

---

10 UL L, 2023/2842, 20.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2842/oj.
11 UL C 270, 7.7.2021, str. 2.
12 UL C 117, 11.3.2022, str. 18.
13 UL C 117, 11.3.2022, str. 67.
14 UL C 465, 6.12.2022, str. 2.
15 UL C 214, 16.6.2023, str. 150.

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. januarja 2024 o trenutnem stanju izvajanja skupne ribiške politike in obetih za prihodnost[16],

– ob upoštevanju poročil Evropskega računskega sodišča iz leta 2022 z naslovom Pregled 01/2022: Obdavčitev energije, oblikovanje cen ogljika in subvencije za energijo ter iz leta 2020 z naslovom Posebno poročilo 26/2020: Morsko okolje: zaščita EU je obsežna, vendar ni poglobljena,

– ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča 25/2023 z naslovom Politika EU na področju akvakulture – Stagnacija proizvodnje in nejasni rezultati kljub povečanemu financiranju EU,

– ob upoštevanju poročila Oddelka za znanstvene napovedi iz junija 2023 z naslovom *Decarbonising the fishing sector: Energy efficiency measures and alternative energy solutions for fishing vessels* (Dekarbonizacija ribiškega sektorja: Ukrepi za energetsko učinkovitost in alternativne energetske rešitve za ribiška plovila),

– ob upoštevanju priporočil svetovalnega sveta za Baltsko morje z dne 3. oktobra 2023 o energetskem prehodu ribiškega sektorja v Baltskem morju,

– ob upoštevanju mnenja svetovalnega sveta za severozahodne vode z dne 28. novembra 2023 o sporočilu Komisije o energetskem prehodu sektorja ribištva in akvakulture EU,

– ob upoštevanju poročila Copernicusove storitve za spremljanje podnebnih sprememb in Svetovne meteorološke organizacije z dne 15. aprila 2025 o stanju podnebja v Evropi za leto 2024,

– ob upoštevanju mnenja svetovalnega sveta za Severno morje z dne 19. maja 2025 o oceni skupne ribiške politike,

– ob upoštevanju poročila Evropskega znanstvenega svetovalnega odbora za podnebne spremembe z dne 2. junija 2025 z naslovom *Scientific advice for amending the European Climate Law - Setting climate goals to strengthen EU strategic priorities* (Znanstveno mnenje o spremembi evropskih podnebnih pravil – določitev podnebnih ciljev za okrepitev strateških prednostnih nalog EU),

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za ribištvo (A10-0236/2025),

A. ker je za doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050 potreben ambiciozen, socialno-ekonomsko pravičen, vključujoč in trajnosten prehod ribiškega sektorja EU, ki bo temeljil na ravnovesju med

---

16 UL C, C/2024/5734, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.

varstvom okolja, socialno pravičnostjo in ekonomsko vzdržnostjo ter bo podprt z javnimi naložbami in inovacijami;

B. ker sta spopadanje s podnebnimi in okoljskimi izzivi ter doseganje ciljev Pariškega sporazuma v središču sporočila Komisije o evropskem zelenem dogovoru iz leta 2019;

C. ker oceani absorbirajo približno 30 % svetovnih emisij ogljikovega dioksida;

D. ker se ocenjuje, da ribiška flota EU v najslabšem možnem scenariju ustvari 0,015 % svetovnih emisij ogljika; ker je flota EU že zmanjšala svoje emisije za več kot 52 % v primerjavi z letom 1990;

E. ker je to znatno zmanjšanje posledica zmanjšanja ribiške flote EU, izboljšanja energijske učinkovitosti plovil in večjega ribolovnega donosa; ker se ribiški sektor kljub temu sooča z zahtevami za razogljičenje, zaradi katerih bi lahko imel nesorazmerne stroške;

F. ker so energenti, ki so dobavljeni za uporabo kot gorivo za plovbo v vodah EU, tudi za ribolov, trenutno v celoti izvzeti iz obdavčitve v skladu z direktivo o obdavčitvi energije;

G. ker se ribiški sektor EU spopada z velikimi izzivi, povezanimi s podnebnimi spremembami, od slabših vremenskih razmer na morju do selitve ribjih staležev zaradi višjih temperatur morja;

H. ker je boj proti podnebnim spremembam nujen in potreben za reševanje trojne krize planeta, ki vpliva na oceane, ter za preprečevanje nadaljnjih škodljivih učinkov na družbo in gospodarstvo, da bi bile prihodnje generacije, vključno s prihodnjimi ribiškimi generacijami, bolje pripravljene na soočanje z neizogibnimi posledicami podnebnih sprememb;

I. ker je morska hrana najbolj zdrav vir živalskih beljakovin na svetu z najmanjšim ogljičnim odtisom, vendar je EU pri več kot 70 % porabe morske hrane še vedno odvisna od uvoza;

J. ker so za prehod na alternativna goriva in nizkoogljične pogonske sisteme potrebne znatne naložbe v tehnološki razvoj, zasnovo plovil, usposabljanje posadke in pristaniško infrastrukturo, spremljati pa jih mora javna podpora, da se zagotovijo uspešen razvoj, uporaba, dostopnost in cenovna sprejemljivost za vse segmente flote, zlasti za mali in obrtniški ribolov;

K. ker trenutno nobeno alternativno gorivo in nobena tehnologija ne ponujata dokončne, dostopne in nadgradljive rešitve za popolno razogljičenje ribiške flote, ampak je treba razvoj in napredek dejavno podpirati z raziskavami, predstavitvenimi projekti ter ciljno usmerjenimi javnimi in zasebnimi naložbami, da bi zagotovili pravičen in pravočasen prehod;

L. ker je partnerstvo za energetski prehod, vzpostavljeno leta 2023, dragocena platforma, zasnovana za pospešitev energetskega prehoda v sektorju ribištva in akvakulture EU ter povezovanje ustreznih deležnikov;

M. ker je v osmem okoljskem akcijskem programu navedena zaveza EU, da bo postopno odpravila subvencije za fosilna goriva v EU;

N. ker se flota za mali priobalni ribolov, čeprav predstavlja 76 % vseh aktivnih ribiških plovil, ki delujejo v EU, še vedno sooča s stalnimi izzivi pri posodobitvi; ker je tehnološki razvoj kljub številu plovil še vedno omejen, zlasti kar zadeva ustrezne nove hibridne motorje, visoki stroški alternativnih goriv v primerjavi s fosilnimi gorivi pa izkrivljajo proces prehoda; ker so nujno potrebni ciljno usmerjeni ukrepi za podporo prehodu malega ribolova;

O. ker so ribiči, zlasti mali gospodarski subjekti, bistveni zavezniki pri varstvu morskih ekosistemov in bi morali biti v celoti vključeni v izvajanje in spremljanje politik, ki podpirajo prehod na trajnostne ribolovne prakse z majhnim vplivom;

P. ker je eden izmed ciljev skupne ribiške politike zagotoviti ustrezno ohranjanje in upravljanje morskih bioloških virov ter zagotoviti, da so ribolovne dejavnosti okoljsko dolgoročno trajnostne in se upravljajo na način, ki je skladen s cilji doseganja gospodarskih in socialnih koristi ter koristi zaposlovanja in prispevanja k prehranski varnosti;

Q. ker Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo vključuje določbe za podporo razogljičenju, inovacijam in socialni trajnostnosti v ribiškem sektorju, vendar je njegov dejanski prispevek odvisen od pravičnega dostopa, manjšega upravnega bremena in popolne usklajenosti s cilji pravičnega in vključujočega prehoda;

R. ker se lahko izboljšanje varnosti in energijske učinkovitosti načeloma podpre s sredstvi EU v okviru Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo in v skladu s pravili skupne ribiške politike; ker pa je treba razmisliti o manj omejevalnih pogojih, s katerimi bi zagotovili, da lahko države članice in regije izpolnijo potrebe svojih ribiških flot po razogljičenju in posodobitvi, hkrati pa preprečili presežno zmogljivost ali prelov na ravni posameznih segmentov flote ali celotne nacionalne flote;

S. ker je Evropsko računsko sodišče navedlo, da se „ESPR […] ne bi smel uporabljati za financiranje ukrepov za povečanje ribolovne zmogljivosti plovila“[17];

---

17 Evropsko računsko sodišče, Morsko okolje: zaščita EU je obsežna, vendar ni poglobljena, Urad za publikacije, 2020, https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/6cd51793-7d67-11eb-9ac9-01aa75ed71a1.

T. ker bi bilo treba pri izvajanju upoštevati veliko regionalno raznolikost ribiške flote EU in ne bi smeli uporabljati enakega pristopa za vse, zlasti v najbolj oddaljenih regijah;

U. ker se najbolj oddaljene regije soočajo s posebnimi omejitvami, kot so oddaljenost, otoška lega, majhni trgi in omejena povezljivost, ki jih je treba v celoti upoštevati pri izvajanju ribiških politik, tudi s prilagojenimi merili za upravičenost v okviru Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter prožnostjo pri pravilih glede zmogljivosti in obnove flote;

V. ker lahko imajo inovativno ribolovno orodje in tehnike ključno vlogo pri povečanju okoljske trajnostnosti in operativne učinkovitosti ter zmanjšanju porabe goriva in jih je treba podpreti s ciljno usmerjenimi javnimi in zasebnimi naložbami, izmenjavo znanja in hitrejšimi postopki ocenjevanja, da se omogoči širša uporaba;

W. ker mora inovativno ribolovno orodje preiti iz prototipne v predstavitveno fazo, da se lahko ob podpori Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo njegova učinkovitost in uspešnost preskusita v pogojih dejanske uporabe;

X. ker se pri nekaterih sedanjih ribolovnih tehnikah porabi veliko goriva, povzročajo znatne stroške za sektor in imajo posebej velik ogljični odtis;

Y. ker način uporabe nekaterih ribolovnih tehnik različno vpliva na sekvestracijo ogljika v oceanih in ga lahko znanost glede na različne dejavnike, kot je vrsta ribolova, šteje za trajnostnega in združljivega z doseganjem ciljev ohranjanja morskega dna;

Z. ker je bistveno podpirati in vlagati v raziskave in razvoj alternativnih motorjev in goriv ter njihovo učinkovito uporabo, izboljšanje energijske učinkovitosti plovil z naknadnim opremljanjem ali inovativno pomorsko arhitekturo ter razvoj novega trajnostnega ribolovnega orodja in metod, pa tudi tehnologij, ki zmanjšujejo prilov, izboljšujejo učinkovitost porabe goriva in zmanjšujejo motnje na morskem dnu, da bi podprli pravičen in znanstveno utemeljen prehod na trajnostno ribištvo ter dosegli cilje ribiške zakonodaje EU;

AA. ker je potreba po posodobitvi, razogljičenju in pravičnem energetskem prehodu tudi priložnost za izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev na krovu, kar je bistveno za dobro počutje ribičev, privabljanje novih generacij v sektor in bolj vključujoč poklic v ribištvu, zlasti za ženske in mlade;

AB. ker sta za uspešen pravičen prehod ribiškega sektorja potrebna vključujoče upravljanje na podlagi znanstvenih dokazov in dejavno sodelovanje ustreznih deležnikov, vključno z ribiči, obalnimi skupnostmi, raziskovalci in regionalnimi organi;

AC. ker lahko trajnostna celinska in morska akvakultura ter gojenje lupinarjev in alg prispevajo k večjemu razogljičenju sektorja hrane iz vodnega življa EU in zmanjšanju ogljičnega odtisa uvoza;

Razogljičenje in energetski prehod

1. poudarja, da je za doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050 v skladu s cilji evropskega zelenega dogovora, zakonodajo EU in Pariškim sporazumom potreben strukturiran, vključujoč in pravičen prehod v vseh sektorjih ribištva in akvakulture EU;

2. poudarja, da mora ta prehod smiselno prispevati k podnebnim ciljem EU brez ogrožanja odpornosti ali socialne in gospodarske stabilnosti ribiških skupnosti, hkrati pa zagotoviti zaščito njihovih možnosti preživljanja v skladu s tremi stebri trajnostnega razvoja;

3. poudarja, da je potreben realističen in postopen načrt za razogljičenje, ki bo temeljil na najboljših razpoložljivih znanstvenih spoznanjih in podatkih ter uskladil tehnološki razvoj, logistične izboljšave, razpoložljivost alternativnih goriv in zakonodajne roke, da bi se zagotovilo izvedljivo in učinkovito izvajanje v vseh segmentih flote;

4. poziva k usklajenim in dolgoročnim okvirom politike, kot so prednostne naloge iz sporočila Komisije z dne 5. junija 2025 z naslovom Evropski pakt za oceane (COM(2025)0281), da bi se razogljičilo ribištvo in akvakultura ter bi se zagotovilo, da noben segment flote ali regija ne bo zapostavljena;

5. priznava, da razogljičenje in energetski prehod predstavljata velik izziv za ribiški sektor, zlasti za manjše gospodarske subjekte z omejenimi finančnimi in tehničnimi zmogljivostmi; opozarja, da je treba za vključujoč in pravičen prehod odpraviti strukturne ovire za dostop, vključno z visokimi vstopnimi stroški, pomanjkanjem usposabljanja in nezadostno pristaniško infrastrukturo; poudarja, da enak pristop za vse ni primeren zaradi raznolikosti flot, regij in socialno-ekonomskih razmer v EU; opozarja, da je flota za mali priobalni ribolov leta 2021 predstavljala 76 % aktivne flote EU in skoraj celotno floto v najbolj oddaljenih regijah EU;

6. poudarja, da obstajajo precejšnje omejitve in ovire za naložbe v posodobitev, energijsko učinkovitost in trajnostnost flote EU; zato poudarja, da je treba glede na visoko povprečno starost flote, ki je 31,5 let, razmisliti tako o posodobitvi kot o možnostih obnove plovil, da bi dosegli cilje EU glede razogljičenja;

7. zato predlaga, naj se spodbujajo programi obnove v sodelovanju z zasebnimi akterji s podporo nacionalnega financiranja in financiranja EU, da bi olajšali obnovo flote s sodobnejšimi, varnejšimi in okolju prijaznejšimi plovili, povečali privlačnost za boljšo generacijsko

pomladitev ter okrepili zaupanje med ribiško industrijo, javnimi institucijami, organi in vlagatelji;

8. obžaluje, da sedanji okvir v okviru skupne ribiške politike in Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo močno omejuje možnosti za javno podporo, kar tudi odvrača zasebne naložbe v obnovo plovil in onemogoča razvoj, ki je potreben za razogljičenje ribiške flote EU; zato poziva, naj se spremeni sedanji zakonodajni okvir; obžaluje, da sedanje finančne spodbude niso dovolj, da bi se zadovoljile potrebe sektorja, in vztraja, da je treba razviti in uporabiti nove mehanizme za zagotavljanje finančnega vzvoda;

9. poziva Komisijo, naj opredeli in vzpostavi dodatne in zadostne instrumente financiranja poleg Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, vključno z inovativnimi modeli financiranja, da bi podprla velike naložbene potrebe sektorja za razogljičenje in energetski prehod;

10. priporoča, naj Komisija podpre raziskave o zasnovi plovil, vključno z inovacijami, ki ne zadevajo pogonskih sistemov, kot so izboljšana hidrodinamika ladijskega trupa, lahki kompozitni materiali in zamenjava hidravlično-mehanskih sistemov z električnimi pogoni;

11. ugotavlja, da lahko države članice, ko bodo na voljo tehnične rešitve in zadostna finančna podpora, razmislijo o vključitvi prizadevanj za razogljičenje v merila za dodelitev ribolovnih kvot gospodarskim subjektom v skladu s členom 17 skupne ribiške politike;

12. poudarja, da mora biti energetski prehod vključujoč in dostopen vsem segmentom sektorja, zato ga je treba v celoti upoštevati pri razvoju politike EU, zlasti v zvezi z malimi in obrtniškimi ribiči, ter ga podpreti z javnimi naložbami, usposabljanjem in prenosom znanja;

13. priznava, da trenutno nobena pogonska tehnologija ali tehnologija na podlagi posameznega goriva ne ponuja dokončne rešitve za razogljičenje in energetski prehod ribiškega sektorja zaradi velike raznolikosti vrst plovil in operativnih profilov ter obsežne regionalne raznolikosti;

14. opozarja na dejstvo, da enak pristop za vse ne bo primeren, saj nove tehnologije, kot so rešitve za alternativna goriva, ne bodo mogle zadovoljiti potreb vseh flot; poudarja, da bo treba za čim večje povečanje učinkovitosti ribiških plovil oceniti njihov energetski položaj in da bo treba upoštevati potrebe posameznih flot;

15. poudarja, da je treba zagotoviti ustrezno podporo in naložbe, da bi se izognili naraščajočim stroškom goriva, in poudarja, da dokler čiste pogonske tehnologije ali alternativni viri energije ne bodo na voljo na komercialni ravni in dokler zakonodajni okvir ne bo prilagojen njihovemu izvajanju, ne bi smeli uvesti pravil na ravni EU o

obdavčitvi goriva za ribiško floto EU, saj bi taki ukrepi povečali socialno-ekonomske izzive, s katerimi se ribiška podjetja že soočajo zaradi visokih cen energije in inflacije;

16. poudarja, da so pri spremembi pogonskih sistemov poleg prilagoditve plovil potrebne tudi velike spremembe pristaniške infrastrukture in zmogljivosti;

17. poziva Komisijo, naj skupaj z državami članicami razmisli o shemah, ki bi bolje olajšale in podpirale naložbe v čisto energijo, prilagojeno lokalnim razmeram in potrebam, da bi spodbudili energetski prehod in zagotovili pravičen prehod na razogljičenje in energetski prehod flote;

18. poudarja, da morajo ukrepi za posodobitev, razogljičenje in energetski prehod odražati potrebo po prilagojenih in dostopnih podpornih shemah, da bi zagotovili okoljsko in gospodarsko vzdržnost flote; poudarja, da je bistveno, da se s sredstvi EU, na primer iz Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, skupaj z državno pomočjo in zasebnimi sredstvi financirajo potrebne naložbe v pristanišča, energetsko infrastrukturo in plovila od zasnove do dobave, da bi zagotovili potreben prostor za razogljičenje in energetski prehod, povečali socialno tonažo plovil z ustreznimi prostori za delo in počitek posadke ter ustreznim usposabljanjem posadke, pa tudi prispevali k trajnostnemu izkoriščanju morskih virov;

19. poudarja, da so okoljski in ogljični vplivi malega in obrtniškega ribolova na splošno manjši ter ima zato, odvisno od regije, bistveno vlogo v ekološki in družbeni strukturi teh regij; poziva Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami vzpostavi in izvaja podporne mehanizme za mali, obrtniški in priobalni ribolov, ki omogočajo reševanje posebnih težav, s katerimi se spopada ta del sektorja;

20. poudarja, da bi bilo treba v zvezi s potrebami po financiranju opraviti poglobljeno študijo Komisije, rešitve pa bi morale vključevati tudi varčevalne produkte za evropske državljane in specializirane banke, kot so pomorske banke, da bi ponudili financiranje s podporo evropskega jamstva za zadevne finančne produkte in podporo Evropske investicijske banke;

21. poziva k celovitemu izvajanju skupne ribiške politike, da bi zagotovili pravično upravljanje ribolovnih dejavnosti in dejavnosti akvakulture, ustvarili socialno-ekonomske koristi, prispevali k razpoložljivosti živilskih proizvodov in čim bolj zmanjšali vpliv navedenih dejavnosti na habitate in morske ekosisteme, hkrati pa bi se obnavljale in ohranjale populacije lovljenih vrst nad ravnmi, ki omogočajo največji trajnostni donos; meni, da je treba pri izvajanju skupne ribiške politike upoštevati posebne značilnosti različnih morskih bazenov;

poudarja, kako pomembno je, da se z Evropskim skladom za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo v celoti podpira izvajanje skupne ribiške politike in energetski prehod flote; obžaluje, da skupna ribiška politika in Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo določata stroge omejitve zmogljivosti na podlagi tonaže, kar omejuje namestitev novih pogonskih sistemov in shranjevanje goriva ter ovira izboljšanje varnosti, delovnih pogojev in osnovnega udobja za ribiče;

22. opozarja, da bi bilo treba pri ocenjevanju skupne ribiške politike, ki je v teku, in njenem morebitnem pregledu oceniti in upoštevati razmere v floti EU in potrebne izboljšave; poudarja, da so države članice odgovorne za upravljanje svojih nacionalnih zgornjih meja zmogljivosti, kot je določeno v skupni ribiški politiki; poudarja, da je uporaba teh zgornjih mej skupaj z omejevalnim pristopom držav članic v ribiškem sektorju privedla do ovir za razogljičenje in energetski prehod flote; poudarja, da je potrebna podpora skupne ribiške politike in Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, da bi dosegli trajnostno ribiško floto EU v vseh treh razsežnostih, ob hkratni podpori z ustreznim in potrebnim financiranjem v prihodnjem večletnem finančnem okviru;

23. pozdravlja dejstvo, da sedanji Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo uvaja možnost, da se prispeva k izboljšanju delovnih, življenjskih in varnostnih razmer na plovilih EU, ne da bi se povečala njihova ribolovna zmogljivost, pri čemer se posebna pozornost nameni plovilom za obalni in mali priobalni ribolov; poudarja, da Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo prispeva k trajnosti ribištva in modrega gospodarstva ter k izvajanju cilja trajnostnega razvoja OZN št. 14; vendar izraža zaskrbljenost, ker države članice teh možnosti niso izkoristile v veliki meri, in meni, da so zaradi prestrogih pravil nastale ovire v zvezi s tem;

24. meni, da zaradi zmanjšanja odvisnosti od fosilnih goriv EU pri razvoju, gradnji in posodobitvi svoje flote ne bi smela biti odvisna od tretjih držav; poudarja, da mora biti strateška avtonomija EU v središču vseh politik, vključno z razogljičenjem, energetskim prehodom in posodobitvijo flote, zlasti v okviru prihodnje pomorske industrijske strategije;

25. poziva, naj se ribiška flota vključi v cilj pomorske industrijske strategije, da se podpre modro gospodarstvo in zagotovi ali vrne vodilna vloga Evrope v svetu na področju pomorskih tehnologij;

26. poudarja, da sta za iskanje konkretnih in realističnih načinov za posodobitev in razogljičenje flote potrebna celovit pristop v celotni pomorski vrednostni verigi (vključno z lastniki ladij, pristanišči, dobavitelji energije, ladjedelnicami, svetovalnimi službami za načrtovanje, dobavitelji opreme, klasifikacijskimi družbami, financerji, raziskovalci itd.) ter sodelovanje prek pobud in

programov, ki spodbujajo brezemisijska plovila in pristaniško infrastrukturo;

27. v zvezi s tem poudarja, kako pomembno je sprejeti ukrepe za povečanje povpraševanja po trajnostnih pomorskih gorivih, na primer z uporabo instrumentov politike EU in določitvijo ciljev EU, ter spodbujati in olajšati vzpostavitev potrebne infrastrukture;

28. v zvezi s tem pozdravlja delo partnerstva za energetski prehod za ribištvo in akvakulturo EU, ki ga je Komisija vzpostavila leta 2023 in naj bi služilo kot platforma za sodelovanje, namenjena pospešitvi energetskega prehoda v sektorjih ribištva in akvakulture EU; poudarja pomen sodelovanja in dialoga v okviru tega partnerstva, pa tudi, da je treba za dosego ciljev doseči konkretne izboljšave pogojev, potrebnih za razogljičenje;

29. opozarja, da je treba povečati konkurenčnost sektorja in podpreti njegov trajnostni prehod, da bi podjetjem in obalnim skupnostim zagotovili trajnostno prihodnost, in sicer z vzpostavitvijo novega strateškega pakta med EU ter sektorjema ribištva in akvakulture;

30. poudarja, da je treba poskrbeti za spodbude za uporabne raziskave in tehnološke inovacije na področju krožnega gospodarstva v ribiškem sektorju, tudi pri ribolovnem orodju, in sicer s spodbujanjem pilotnih pobud in teritorialnih projektov, ki spodbujajo sinergije med podjetji v ribiškem sektorju, lokalnimi akcijskimi skupinami za ribištvo, izvajalci obdelave odpadkov, podjetji za recikliranje ter drugimi gospodarskimi akterji, da bi tako povečali učinkovito rabo virov, izboljšali konkurenčnost sektorja in ustvarili nove lokalne možnosti za zaposlitev;

31. poudarja, da geografska oddaljenost, otoška lega in majhnost najbolj oddaljenih regij zahtevajo diferenciran pristop k razogljičenju njihovih ribiških sektorjev, saj imajo njihove flote težave pri uresničevanju procesa razogljičenja in posodobitve, ki ga prinašata tehnološki in trajnostni prehod; poudarja, da so prejšnji instrumenti financiranja, kot je program možnosti, posebej povezanih z oddaljenostjo in otoško lego ribištva, upoštevali posebnosti teh regij, priznane v členu 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije; poudarja, da je treba v prihodnje to v celoti upoštevati pri oblikovanju in izvajanju instrumentov financiranja, regulativnih okvirov in strategij za inovacije;

32. ugotavlja, da so ribiške flote najbolj oddaljenih regij večinoma male in vse starejše, pri njih se povečujejo varnostna tveganja ter se slabšajo delovne in življenjske razmere; poleg tega ugotavlja, da se njihovi strukturni pogoji in dodatni stroški zaradi oddaljenosti še poslabšujejo zaradi vse večjega vpliva ekstremnih vremenskih razmer; poudarja, da ta položaj omejuje dostop do virov ter ogroža prehransko varnost in lokalno gospodarstvo teh ozemelj;

33. poziva k prilagoditvi meril za upravičenost in prednostnih naložb v okviru Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo in drugih instrumentov EU, da bi odražali strukturne omejitve in okoljske ranljivosti najbolj oddaljenih regij ter zagotovili, da energetski prehod ne bo povečal neenakosti ali oviral socialno-ekonomske trajnostnosti teh ozemelj;

34. poudarja, da je mali priobalni ribolov, zlasti v otoških in najbolj oddaljenih regijah, temelj prehranske varnosti ter gospodarske, socialne in kulturne strukture številnih lokalnih skupnosti, kjer je dostop do svežih in zdravih virov beljakovin tesno povezan z vzdržnostjo lokalnih ribolovnih dejavnosti; poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo okoljski cilji v celoti usklajeni z ekonomsko trajnostnostjo malega priobalnega ribolova;

35. poziva k tesnejšemu sodelovanju s tretjimi državami, ki delujejo v istih pomorskih regijah in morskih bazenih, zlasti v okviru regionalnih organizacij za upravljanje ribištva, kjer je to ustrezno in že vzpostavljeno, da bi izmenjali dobro prakso, uskladili naložbe ter določili skupne cilje za razogljičenje, energetski prehod in okoljsko trajnostnost ribištva, da se bodo uporabljala skupna pravila ob spoštovanju načela vzajemnosti in poštenih pogojev za vse gospodarske subjekte;

36. ugotavlja, da se flote za globokomorski ribolov, ki delujejo v državah v razvoju in na odprtem morju, soočajo z nepremostljivo oviro, da infrastruktura, kot so pristanišča, ladjedelnice in centri za skladiščenje novih goriv in pogonskih sistemov v teh državah, ni pripravljena ali primerna za izpolnjevanje potreb razogljičenih plovil;

37. predlaga, naj Komisija pregleda ogljični in okoljski vpliv celotnega uvoza proizvodov iz ribištva in akvakulture, da bi preprečila neenake konkurenčne pogoje v primerjavi s svetovnimi konkurenti, za katere ne veljajo podobno strogi regulativni okviri ali enakovredni okoljski, zdravstveni in socialni standardi;

Posodobitev

38. poudarja, da je posodobitev ribiške flote EU glavni element prehoda na bolj trajnosten in odporen sektor ter bi morala obravnavati tehnološke in človeške izzive, pri čemer bi bilo treba poskrbeti, da se energijska učinkovitost, digitalna zmogljivost in operativna varnost uresničujejo sočasno z izboljšanjem delovnih pogojev na krovu;

39. ponovno poudarja, da se povečana bruto tonaža ali preoblikovana zasnova plovil, ki omogoča alternativne pogonske sisteme ali varnostne izboljšave, ne bi smeli obravnavati kot povečanje ribolovne zmogljivosti in s tem tudi ne kot večje tveganje za prelov; poudarja, da je treba ločiti ribolovno zmogljivost in bruto tonažo za

razogljičenje, energetski prehod ali varnostne izboljšave, da bo politični okvir pravičen in utemeljen na dokazih;

40. poziva k javni podpori, da bi dali prednost nadgradnji plovil, ki prinaša okoljske koristi in socialni napredek ter večjo zmogljivost za ustrezno skladiščenje ulova na krovu, vključno s hladilnicami in sistemi za konzerviranje, v okviru nacionalnih zgornjih meja zmogljivosti;

41. poziva države članice, naj s pomočjo finančne podpore EU in nacionalne finančne podpore dajo prednost strategijam za posodobitev, ki povečujejo dolgoročno trajnostnost ribiških podjetij, spodbujajo lokalne vrednostne verige in ribičem omogočajo, da še naprej delujejo pod poštenimi, predvidljivimi in ekonomsko vzdržnimi pogoji;

42. poudarja svoje stališče, da gre lahko generacijska pomladitev z roko v roki s cilji evropskega zelenega dogovora in potrebo po digitalnem prehodu v modrem gospodarstvu; ugotavlja, da je za to treba ne le privabiti mlade v ribiški sektor, temveč tudi izboljšati delovne in življenjske razmere na krovu, nastanitev in zmogljivosti, ki prispevajo k dobremu počutju posadke, poskrbeti za ustrezno usposabljanje in obveščanje ter ponuditi privlačne poklicne možnosti in priložnosti za izboljšanje osebnega položaja, zlasti s pravičnimi in stabilnimi možnostmi za prihodke ter trajnostnostjo;

43. poudarja, da mlade generacije ribičev prispevajo h koheziji lokalnih skupnosti, zlasti v najbolj odročnih obalnih regijah in regijah z manj zaposlitvenimi možnostmi, s čimer lahko prispevajo h gospodarskim, socialnim in okoljskim izboljšavam v sektorju; ravno tako poudarja, da je treba povečati vlogo žensk v tem sektorju z večjo mobilnostjo in zaposlitvenimi možnostmi po vsej EU, brez težav ali omejitev pri priznavanju njihovih znanj in spretnosti ter usposabljanja; ugotavlja, da bi s tem izboljšali podobo industrije in povečali njeno privlačnost;

44. meni, da generacijska pomladitev ne bi smela povzročiti konflikta med generacijami in bi morala vključevati ribiče vseh starosti, da bi poskrbeli za uravnotežen pristop k ekološkemu in digitalnemu prehodu ter se ne bi izgubila zapuščina izkušenj;

45. poudarja strateško vlogo digitalizacije pri posodobitvi, razogljičenju in energetskem prehodu ribiške flote, kar bo izboljšalo tudi operativno učinkovitost, varnost na morju in delovne pogoje ribičev; poudarja, da bo podpora digitalnim orodjem in sistemom, ki izboljšujejo navigacijo, vremenske napovedi, komunikacijo in sledljivost, zlasti v flotah za mali priobalni ribolov, pripomogla tudi k nižjim stroškom goriva in prispevala k ekonomsko bolj vzdržnemu procesu razogljičenja; poudarja, da morajo digitalni prehod spremljati ustrezno usposabljanje, krepitev zmogljivosti in oblikovanje vključujočih tehnologij, pri čemer je treba upoštevati

raznolikost uporabnikov in poskrbeti, da digitalne rešitve prispevajo k boljšemu delovnemu okolju in se tehnološke koristi pravično porazdelijo po sektorju;

46. poudarja, da je treba prek Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo izvajati energetske preglede ribiških plovil; vztraja, da je treba, kadar je to mogoče, spodbujati optimizacijo in naknadno opremljanje, da bi izboljšali energijsko učinkovitost plovil in spodbudili uporabo tehnologij, zlasti umetne inteligence, ter s tem optimizirali ribolovne poti, da bi se ribolov razogljičil na cenovno dostopnejši način;

47. poudarja, da je treba izboljšati zbiranje, dostopnost in uporabo okoljskih, socialno-ekonomskih in operativnih podatkov v ribiškem sektorju, tudi z digitalnimi orodji in pristopi participativnega spremljanja; poudarja, da so učinkoviti in pravočasni podatki bistveni za znanstveno utemeljeno odločanje in prilagajanje politik spreminjajočim se ekološkim in ekonomskim razmeram; poziva k tesnejšemu povezovanju sistemov znanja, vključno z znanstvenimi raziskavami, tradicionalnim ekološkim znanjem in operativnimi podatki v realnem času, da bi podprli bolj odzivno, pravično in trajnostno upravljanje ribištva;

48. poziva, naj se poleg prizadevanj za razogljičenje in energetski prehod dodelijo namenska sredstva za podporo prilagoditvam plovil, ki izpolnjujejo minimalne standarde za dobrobit delavcev – v skladu z zahtevami za zdravje in varnost pri delu ter mednarodnimi konvencijami o delu v pomorstvu, kot je Konvencija Mednarodne organizacije dela iz leta 2007 o delu v ribištvu, – vključno z dostopom do pitne vode, varne nastanitve, ustrezne prehrane, zaščite pred utrujenostjo in zdravstvene oskrbe; meni, da so te izboljšave bistvenega pomena za dostojanstvo na delovnem mestu, preprečevanje nesreč in spodbujanje socialne trajnostnosti sektorja;

49. poudarja, da bi morali posodobitev, razogljičenje in energetski prehod prispevati tudi k ekonomski vzdržnosti, zaposlitvenim možnostim in konkurenčnosti ribiškega sektorja EU ter ne bi smeli ogrožati donosnosti sektorja ali strateške prehranske avtonomije EU;

50. poudarja, da je mogoče z naložbami v prilagajanje plovil, digitalna orodja in zmogljivosti za konzerviranje ribiških proizvodov na krovu zmanjšati operativne stroške in emisije, izboljšati kakovost proizvodov in povečati tržno vrednost ulova, če ta prizadevanja za doseganje zastavljenih ciljev podpirajo znanstveno utemeljeno in usklajeno upravljanje med regijami, javno in zasebno financiranje ter dobro izvajani tržni instrumenti;

51. ponovno poudarja, da je treba posodobitev, razogljičenje in energetski prehod ribištva obravnavati kot del širše strategije za obalni in pomorski razvoj, vključno s pomorskim prostorskim

načrtovanjem, ohranjanjem biotske raznovrstnosti, blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje ter uporabo energije iz obnovljivih virov; poudarja, da je potreben uravnotežen in usklajen pristop, da bi preprečili marginalizacijo ribiških skupnosti; opozarja na potencial za pozitivne sinergije med trajnostnim ribištvom, ohranjanjem oceanov, čisto energijo in lokalnim razvojem, če se upravljajo v celostnih, vključujočih, znanstveno utemeljenih in teritorialno prilagojenih okvirih;

52. poudarja, da je v nedavnem poročilu z delavnice Parlamenta[18] navedeno, da bi bilo treba pri prihodnjih podpornih instrumentih za ribištvo razmisliti o manj omejevalnih pogojih za podporo za prvi nakup ribiškega plovila, obnovo ali zamenjavo motorjev ter za izboljšave plovil, ki zahtevajo dodatno tonažo, hkrati pa uveljaviti omejitve, da bi preprečili presežno zmogljivost ali prelov na ravni posameznih segmentov flote ali celotne nacionalne flote; poudarja, da bi bilo treba sočasno posameznim ribiškim plovilom omogočiti, da se prilagodijo ekonomskim, okoljskim in socialnim potrebam;

53. zato poziva k reviziji določb o upravičenosti, ki jih sedaj določajo členi 13, 17, 18 in 19 Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, da bi omogočili javno podporo za nadgradnjo ali zamenjavo plovil, namenjeno izključno izboljšanju varnosti, delovnih in življenjskih pogojev, energijske učinkovitosti in uvedbi tehnik trajnostnega ribolova; poudarja, da se zaradi take podpore ne bi smela povečati ribolovna zmogljivost ali napor, podpora pa bi morala biti pogojena z izpolnjevanjem visokih okoljskih in socialnih standardov, hkrati pa zagotavljati ekonomsko vzdržnost in generacijsko pomladitev, zlasti v najbolj oddaljenih regijah in na obalnih območjih, kjer je glede na ocene flote ribolovni napor v ravnovesju z razpoložljivimi viri;

54. vztraja, da je potreben vmesni pregled Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter ciljno usmerjen pregled pravil skupne ribiške politike in ustreznih smernic, da bi upoštevali prostorske zahteve in zahteve glede zasnove za skladiščenje alternativnih goriv, energijo in pogonske sisteme ter da bi okvir za državno pomoč postal prožnejši glede gradnje in posodobitve plovil; poziva k ustanovitvi namenskega sklada za nujne primere, da bi pospešili obnovo flote in tako omogočili realističen prehod na tehnologije čiste energije;

55. poudarja, da je nujno treba odpraviti pomanjkanje pokritih delovnih prostorov, sanitarij, ustreznih prostorov za počitek ter varnostne opreme, kar trenutno velja za veliko plovil malega in obrtnega

---

[18] Delavnica o prihodnosti ribiške flote EU − prva ocena držav članic o programih Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo za obdobje 2021–2027, Tematski sektor za strukturno in kohezijsko politiko, 19. november 2024.

ribolova; ugotavlja, da sedanje opredelitve ribolovne zmogljivosti v EU ne razlikujejo med delovnimi območji plovila in tistimi, ki so namenjena izboljšanju socialnih in varnostnih razmer na krovu; poudarja, da to odvrača od naložb v nujne nadgradnje, kot so zaščiteni delovni prostori, prostori za počitek in sanitarije, ki so bistveni za dostojne delovne in življenjske razmere; poziva Komisijo, naj poišče rešitev, ki bi uravnotežila potrebe ribiških delavcev in potrebo, da se ribolovna zmogljivost flote EU ne poveča, zlasti naj tonažo, povezano s „socialnim vidikom in varnostjo“, izključi iz izračuna ribolovne zmogljivosti;

56. poziva Komisijo, naj v ta namen opravi poglobljen pregled kazalnikov, ki merijo ribolovno zmogljivost in vpliv ribolova, ob čemer naj ohrani okvir in omejitve, ki preprečujejo prelov;

57. poudarja, da so za energetski prehod ribiškega sektorja potrebne precejšnje naložbe, ki pa niso vedno izvedljive za mala podjetja, ki se zanašajo izključno na običajne vire; poziva Komisijo, naj razogljičenje uporabi kot sredstvo za podporo vzdržnosti priobalnega ribolova v EU ter naj razmisli o začasnem in prilagojenem zvišanju zgornje meje pomoči *de minimis* v ribištvu in akvakulturi, da bi podprla uvajanje tehnologij z nizkimi emisijami, trajnostno prenovo in/ali prilagajanje flote ter energijsko učinkovitost v celotni dobavni verigi, kar bi bilo treba izvesti v sodelovanju s poklicnimi delavci na tem področju flote, da bi spodbudili naložbe;

Razvoj in uporaba ribolovnega orodja

58. poudarja, da bi morale inovacije na področju ribolovnega orodja in tehnik temeljiti na najboljših razpoložljivih znanstvenih dokazih in jasnih okoljskih ciljih, kar bi prispevalo k večji selektivnosti, zmanjšanju prilova ali naključnega ulova, manjšemu tveganju za izgubo ali zapustitev ribolovnega orodja, optimizaciji poti plovil, gospodarskim koristim in manjšemu vplivu na morske habitate; poudarja, da so potrebne usmerjene javne in zasebne naložbe ter regulativna podpora, da bi spodbudili razvoj, testiranje in povečanje ribolovnega orodja, kar bo izboljšalo ekološke rezultate in operativno vzdržnost trajnostnih flot;

59. poziva Komisijo, naj inovacije podpre z naložbami v večjo selektivnost ribolovnega orodja, izboljšanje pristaniške infrastrukture in nadgradnjo ribiških plovil, da bi izboljšali zdravje, varnost in delovne razmere, povečali energijsko učinkovitost, zmanjšali emisije in izboljšali kakovost ulova;

60. opozarja, da je treba pri razvoju in uporabi inovativnega ribolovnega orodja in tehnik upoštevati previdnostno načelo; poudarja, da je pri razvoju in uporabi inovativnega ribolovnega orodja in tehnologij bistveno spodbujati ekosistemski pristop, da bi zmanjšali prilov, naključni ulov in vpliv na morsko dno ter izboljšali izkoristek goriva;

poudarja, da bi morali biti pilotni projekti in poskusni ribolov še vedno omejeni glede trajanja in števila plovil, da bi testirali novo orodje in pogonske tehnologije ter preprečili njihovo uporabo v velikem obsegu, dokler ne bodo njihovi okoljski, socialni in ekonomski učinki znanstveno, neodvisno in v celoti ocenjeni ter dokazani kot varni in trajnostni;

61. poudarja, da je treba nujno vlagati v ribiške tehnologije, ki zmanjšujejo nenamerni ulov, izboljšujejo selektivnost in čim manj posegajo v ekosisteme, ter te tehnologije uporabljati; poudarja, da je treba tehnološki prehod v sektorju dodatno olajšati na časovno učinkovitejši način ter da ga morajo voditi tehnološka nevtralnost in trdni znanstveni dokazi, skupaj z vsemi vidiki trajnostnosti; poziva, naj postopki odločanja o odobritvi orodja, upravičenosti do financiranja in regulativni prožnosti temeljijo na najboljših razpoložljivih znanstvenih spoznanjih, naj bodo usklajeni z vsemi ustreznimi politikami in predpisi ter naj prispevajo k vsem trem stebrom trajnostnosti;

62. poziva Komisijo, naj upošteva posebnosti posameznih morskih bazenov in regionalne razlike, okrepi regionalizacijo in prilagajanje večletnih načrtov upravljanja v skladu s temi cilji selektivnosti ter naj da prednost uporabi orodja, ki manj vpliva na ekosisteme, v tesnem sodelovanju s svetovalnimi odbori in lokalnimi flotami, pri čemer naj upošteva socialno-ekonomske učinke in podnebne spremembe;

63. poudarja, da so v prihodnjem večletnem finančnem okviru potrebne posebne proračunske vrstice za financiranje raziskav na področju razogljičenja in energetskega prehoda, na primer v okviru Evropskega sklada za konkurenčnost in programa Obzorje Evropa;

64. poudarja, da lahko v poskusni fazi tveganje izgube dohodka pri poklicnih ribičih omeji obseg, v katerem je mogoče znanstvene inovacije prenesti na ribiče; poziva Komisijo, naj razmisli o finančni podpori za zmanjšanje tega tveganja in hitrejše uvajanje selektivnejšega ribolovnega orodja z manjšim vplivom;

65. priznava vse večji prispevek ribičev k podnebnim ukrepom in varstvu okolja z dejavnostmi, kot je zbiranje morskih odpadkov, vključno z izgubljenim ali zapuščenim ribolovnim orodjem; poudarja, da bi bilo treba to vlogo spodbujati in podpirati s ciljno usmerjenimi spodbudami, ustrezno pristaniško infrastrukturo in ustvarjanjem dopolnilnih tokov prihodkov, povezanih s cilji krožnega gospodarstva; poudarja, da spodbujanje ekološkega prispevka ribičev prispeva k večji družbeni sprejemljivosti poklica, povečuje njihovo vlogo kot varuhov morja ter prispeva k širšim ciljem za trajnostnost in obnovo morja;

66. poziva Komisijo, naj namesto enotnega pristopa za vse poskrbi za vključujoče sodelovanje vseh ustreznih deležnikov, vključno z malimi

ribiči, organizacijami proizvajalcev in obalnimi skupnostmi, pri snovanju, razvoju in ocenjevanju inovativnega ribolovnega orodja; poudarja, da participativno upravljanje povečuje legitimnost, praktičnost in sprejemanje pravil, hkrati pa omogoča vključevanje lokalnega ekološkega znanja in življenjskih izkušenj;

67. poziva, naj javne politike in instrumenti financiranja prednostno podpirajo ribiče in skupnosti, ki uporabljajo trajnostno orodje in prakse, ki prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti in dolgoročni stabilnosti virov; poudarja, da sta priznavanje in podpiranje trajnostnih tehnik in ekosistemskega pristopa k ribištvu bistvena za odpornost obalnih skupnosti, ohranjanje tradicionalnega znanja ter spodbujanje pravičnega in vključujočega prehoda v sektorju;

68. poziva k vključitvi tehnoloških sistemov za odkrivanje, ki temeljijo na umetni inteligenci, da bi podprli selektivne ribolovne prakse, izboljšali informacije o ulovu in zmanjšali nenamerni ulov; meni, da lahko združevanje pametnih tehnologij z inovativnim orodjem poveča selektivnost in okoljsko uspešnost;

69. poudarja, da bi moralo upravljanje ribolovnega orodja in tehnik temeljiti na vključujočih in prilagodljivih okvirih upravljanja, ki bi odražali raznolikost flot, morskih bazenov in ribolovnih praks po vsej EU, ter poudarja, da mora biti ta regulativni okvir jasen in predvidljiv ter imeti dolgoročne politične cilje; poudarja, da je treba povečati sodelovanje med znanstveniki, ribiči in organi pri razvoju, testiranju in ocenjevanju novega orodja, s čimer bi okrepili medsebojno zaupanje in skupno odgovornost za trajnostne rezultate; poziva k časovno učinkovitim postopkom odločanja, ki bodo pregledni, participativni in bodo omogočali vključevanje spreminjajočih se socialno-ekoloških razmer na terenu;

70. poudarja, da je treba izboljšati merjenje ribolovnega napora z orodji za upravljanje, ki ne temeljijo zgolj na dnevih na morju, ampak je treba začeti upoštevati dejanski čas, v katerem se orodje uporablja za ribolov, torej „čas nastavljanja“ ali „aktivni ribolov“; zato poziva, naj se po potrebi pregledajo opredelitve „ribolovnih dejavnosti“ v zakonodaji EU, da bodo bolje odražale različne operativne značilnosti ribolovnega orodja ter prispevale k pravičnejšemu in učinkovitejšemu upravljanju ribolovnega napora;

71. spodbuja pilotne projekte in poudarja, da so pomembni kot demonstracijski projekti za inovacije in kot odskočna deska za doseganje ravni tehnološke zrelosti, ki je potrebna za pridobitev potrebnih odobritev ter pripravljenost na komercializacijo in uporabo v večjem obsegu; poziva k spremljanju najučinkovitejših pilotnih projektov, da bi se izognili podvajanju predloženih projektov in preprečili neuspeh projektov, ki so sicer učinkoviti;

72. poudarja, da lahko ribiči, ki sodelujejo v pilotnih projektih, utrpijo izgubo ulova in dohodka; poudarja, da uporaba pravil Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo za pilotne projekte v praksi omejuje nekatere eksperimente; poziva Komisijo, države članice in regionalne organe, naj razvijejo uporabo „živih laboratorijev“, s čimer bi inovacije uskladili z lokalnimi pobudami in omogočili testiranje v praksi, kar bi zagotovilo delovanje inovacij v praksi, sektorju pa ne bi naložili nepotrebnih bremen;

73. poziva k pripravi skupnega okvira EU za označevanje in sledljivost, s pomočjo katerega bodo lahko potrošniki in kupci prepoznali ribiške proizvode, ki ustrezajo visokim okoljskim, sanitarnim in socialnim standardom;

74. poudarja, da je uspeh ekološkega in digitalnega prehoda v ribiškem sektorju, vključno z njegovim razogljičenjem in energetskim prehodom, odvisen od razpoložljivosti dobro usposobljenih delavcev z znanjem in veščinami; poziva, naj se bolj izkoristijo obstoječi programi EU, kot so Erasmus+, Evropski socialni sklad plus in Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, da bi podprli formalno in neformalno usposabljanje na področju varnosti pri delu, digitalnih orodij, okoljske ozaveščenosti in tehnik trajnostnega ribolova; poudarja pomen priznavanja in financiranja poklicnega usposabljanja, ki je potrebno za izvajanje in uporabo novih tehnologij in motorjev, ter praktičnih veščin, pridobljenih z izkušnjami in spodbujanjem medgeneracijskega prenosa znanja; poudarja, da bi moralo biti usposabljanje stalno, vključujoče in prilagojeno spreminjajočim se potrebam ribičev in obalnih skupnosti, zlasti na oddaljenih in strukturno prikrajšanih območjih;

75. opozarja na potencial, ki ga imajo sektorji akvakulture, gojenja lupinarjev in alg pri zmanjševanju ogljičnega odtisa našega prehranskega sistema; pozdravlja vse bolj razširjene prakse z nizkimi emisijami ogljika, kot sta trajnostna krma in uporaba razogljičenih barž, zato poziva, naj se take tehnologije razvijajo v večjem obsegu na gojiščih, kjer je to primerno; poudarja, da bi bilo treba pri razvoju v prihodnje dati prednost trajnostnim proizvajalcem v akvakulturi, ki ne škodujejo morski biotski raznovrstnosti, hkrati pa ustvarjajo socialno-ekonomske koristi za obalne skupnosti;

76. meni, da lahko vzpostavitev skupne politike za akvakulturo na enaki podlagi kot skupna ribiška politika, kjer so sprejeti količinsko opredeljeni cilji za razvoj akvakulture, ustrezno prispeva k dobro premišljenemu procesu razogljičenja in energetskemu prehodu za modro gospodarstvo EU;

77. poudarja pomen jasnega in skladnega pravnega okvira z merljivimi merili trajnostnosti in kazalniki, s katerimi bi usmerjali in spremljali razvoj akvakulture v EU, vključno z boljšim pomorskim prostorskim načrtovanjem; zato poziva k večjim naložbam in politikam za podporo

trajnostni morski in celinski akvakulturi, gojenju lupinarjev in alg kot sestavnemu delu evropske strategije za modro gospodarstvo z nizkimi emisijami ter za povečanje odpornosti akvakulture na posledice podnebnih sprememb;

°

° °

78. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.